

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ

Статеві злочини є однією з найгостріших проблем сучасного суспільства. Такі злочини є одними з найтяжчих злочинів проти особи, які завдають значної шкоди не лише фізичному, а й психічному здоров'ю потерпілих. Їхня кваліфікація завжди ґрунтується на складному аналізі обставин справи. Складність та делікатність даного виду кримінальних правопорушень зумовлюють певні труднощі при кваліфікації, що негативно впливає на ефективність розслідування та притягнення винних до відповідальності.

Проблеми кваліфікації злочинів, пов'язаних з статевим життям осіб, можуть виникати з різних причин, включаючи: брак усвідомленості громадськості, недосконалість законодавства та недостатню ефективність правоохоронних органів. Нижче розкриємо детальніше кожен причину, з яких виникають проблеми у кваліфікації.

Брак усвідомленості громадськості стосовно масштабів скоєння статевих злочинів в цілому та проблематики їх кваліфікації є однією з ключових причин, що сприяє ускладненню розв'язання цих проблем. Часто жертви статевих злочинів утримуються від звернення до правоохоронних органів з різних причин, включаючи страх, стигматизацію від суспільства та недовіру до системи правосуддя. Для вирішення цієї проблеми є важливим процес комунікації з суспільством з питань протидії скоєнню статевих злочинів та недопущення стигматизації потерпілих. Зокрема, це можливо через проведення широкомасштабних інформаційних кампаній через ЗМІ, соціальні мережі, телебачення та радіо для підвищення усвідомленості громадськості щодо проблем кваліфікації та наслідків статевих злочинів. Окрім цього, вважаємо важливим ввести в навчальні програми шкіл, університетів та інших освітніх закладів спеціальних модулів, що розкривають проблематику статевих злочинів, а також навчання правилам безпеки та процедурі звернення до правоохоронних органів у разі настання подібних ситуацій. Також, необхідно забезпечити вільний доступ до інформації про права та обов'язки осіб у разі стикання зі статевими злочинами, а також процедур інформування та звернення до

відповідних інстанцій для вирішення цих питань у громадських місцях, та територіях підприємств, установ та організацій всіх форм власності тощо.

Іншою проблемою є недосконалість законодавства у сфері статевих злочинів. Деякі аспекти, важливі для кваліфікації кримінальних правопорушень, можуть бути недостатньо зрозумілими або не враховувати всі можливі сценарії. Зокрема, одним з факторів може бути неоднозначне чи недостатньо врегульоване визначення кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи у законодавстві. Наприклад, деякі поняття, такі як згвалтування чи сексуальне насильство, піддаються різним інтерпретаціям, що ускладнює їхнє розслідування та кваліфікацію. Також, іншим проблемним фактором може стати занадто м'яке покарання, а також відсутність та/або недосконалість механізмів попередження цих злочинів. Окрім цього, законодавство повинно не тільки ефективно впроваджувати механізми покарання та попередження злочинів, а й забезпечувати ефективні механізми захисту та підтримки прав потерпілих у кримінальних правопорушеннях, зокрема, і цього виду. З метою виправлення цієї проблеми, пропонуємо: по-перше, провести комплексний аналіз існуючих законів та нормативно-правових актів, які регулюють сферу статевих злочинів, з метою виявлення прогалин, неоднозначності або відсутність необхідних положень.

Третьою проблемою є недостатня ефективність правоохоронних органів у розслідуванні та покаранні статевих злочинів. Згідно з Конституцією України та Кримінальним кодексом України, правоохоронні органи мають обов'язок здійснювати розслідування та приймати заходи щодо покарання осіб, винних у вчиненні статевих злочинів. Недостатня ефективність у виконанні цих обов'язків може бути викликана звичайною психологією людей, так званим «людським фактором», і може порушувати права жертв та призводити до безкарності злочинців. Також, на це може впливати високий рівень корупції в правоохоронних органах. Корупція в правоохоронних структурах може призводити до того, що розслідування статевих злочинів не проводиться належним чином або навіть припиняється без встановлення винуватості осіб. Це створює безкарність для злочинців і підриває довіру громадськості до правосуддя. Для вирішення цієї проблеми треба забезпечити правоохоронні органи необхідними ресурсами та повноваженнями, підвищити їх підготовку та навички у розслідуванні статевих злочинів, а також вжити рішучих заходів по боротьбі з корупцією в правоохоронних органах, зміцнення етичних стандартів

серед працівників правоохоронних структур та забезпечення прозорості та відповідальності в їх діяльності.

Отже, як висновок, вважаємо потрібним відмітити те, що тема проблематики кваліфікації статевих злочинів та шляхів їх вирішення є дуже важливою, оскільки статеві злочини, такі як насильство, зґвалтування та сексуальне домагання, є серйозними проблемами в сучасному суспільстві.

Проблем в цьому питанні є немало, саме тому так важливо їх вивчати й шукати різні засоби для їх усунення. В цілому, проблема кваліфікації статевих злочинів вимагає комплексного підходу до дії, щодо усунення таких проблем, на рівні суспільства, законодавства та правоохоронних органів для забезпечення ефективного захисту прав жертв та покарання винних.